

3b: Pembaharuan Parlimen

Pengenalan

Bidang dasar ini merangkumi aspirasi rakyat untuk mempunyai Parlimen yang berfungsi dan ahli politik yang dipilih yang berkhidmat kepada rakyat dengan berkesan.

I: Pelantikan Ketua Institusi Awam Utama

Kuasa melantik dan memecat ketua institusi awam seperti pasukan Polis Diraja Malaysia (PDRM) dan SPRM terletak pada bahu perdana menteri. Ini boleh menjadi masalah jika kita mempunyai perdana menteri yang korup dan tidak bermoral.

(Noh, Cadangan 3B-1)

1. Ketua-ketua utama institusi awam mesti dilantik oleh jawatankuasa pilihan khas parlimen masing-masing.

Memperkuh sistem jawatankuasa pilihan khas parlimen untuk menjalankan pengawasan fungsi Eksekutif dan permulaan rang undang-undang, dan tugas lain mengikut piawaian antarabangsa.

(G25 Malaysia, Cadangan 3B-2)

Pegawai awam utama selain ketua jabatan dan agensi harus menunjukkan pemahaman yang menyeluruh, dan menghargai, hak asasi manusia untuk menghentikan pelanggaran hak asasi manusia seperti hukuman mati, penyiksaan, layanan buruk dan kematian dalam tahanan.

(Ng Yap Hwa, Teoh Beng Hock Trust for Democracy, Cadangan 3B-3)

II: Kerajaan Bertanggungjawab

Masalah utama mengenai komposisi dan kualiti parlimen berkaitan dengan kecekapan dan keupayaan penggubal undang-undang yang dipilih, tanpa mengira fahaman politik mereka.

2. Tubuhkan Jabatan Ombudsman.

Saluran aduan awam merupakan langkah pertama yang penting ke arah memastikan tindakan sewajarnya boleh diambil ke atas ahli politik atau penjawat awam yang melakukan kesalahan dalam perkhidmatan awam.

(Uli Jon Rock, Cadangan 3B-4)

Pada tahun 2018, kerajaan Pakatan Harapan mengumumkan bahawa Biro Pengaduan Awam akan digantikan dengan Jabatan Ombudsman, yang diberi kuasa oleh Akta Ombudsman untuk memastikan pengurusan aduan awam yang lebih berkesan di Malaysia. Rang undang-undang yang akan membolehkan penubuhan mekanisme sedemikian, bagaimanapun, tidak dibentangkan pada 2019, mahupun tahun berikutnya. Kekurangan kemahuan politik dalam perkara ini membingungkan, kerana terdapat dluhan untuk penubuhan sedemikian, yakni Ombudsman untuk Perkhidmatan Kewangan telah pun dilaksanakan sejak 2016.

III. Agihan Dana Pembangunan Bahagian Pilihan Raya

Salah satu tugas tidak rasmi namun paling ketara bagi seorang wakil rakyat ialah mendapatkan pembiayaan bagi kawasan pilihan raya mereka (atau dikenali sebagai dana pembangunan kawasan pilihan raya, atau CDF) untuk menjalankan projek kecil, kerja pembaikan dan kerja bantuan kebajikan di kawasan mereka. Keperluan ini telah dieksploitasi oleh parti pemerintah untuk mempengaruhi kedua-dua wakil rakyat dan pengundi supaya menyokong mereka.

3. Perkenalkan pembaharuan CDF yang saksama.

Untuk mengelakkan penyalahgunaan CDF bagi kepentingan politik, pembaharuan berikut mesti berlaku:

- i. Jadikan badan kerajaan tempatan yang dipilih sebagai penjaga pintu dana ini.
- ii. Cipta formula CDF yang saksama.
- iii. Perkenalkan ketelusan perakaunan untuk CDF.

4. Peruntukkan dana untuk setiap ahli parlimen atau wakil DUN untuk membayar gaji kakitangan pusat khidmat mereka.

Jumlah ini harus dimasukkan ke dalam CDF juga.

IV: Pendanaan Politik

Parti politik harus dibiayai melalui dana awam dan undang-undang harus digubal untuk mengawal selia sistem pendanaan politik. Dengan ketiadaan perlindungan perundangan, terdapat kekurangan ketelusan dan kebertanggungjawaban yang ketara— mana-mana individu atau syarikat boleh memberikan sebarang jumlah wang kepada mana-mana parti politik atau calon yang mereka suka, membuka peluang berlaku rasuah, naungan dan kronisme.

5. Peruntukkan dana kepada parti politik mengikut peratusan undi yang dimenangi dalam pilihan raya lepas seluruh negara.

Peratusan ini mesti melebihi ambang tertentu.

Kata-kata Penutup

Sesetengah cadangan ini memerlukan perubahan perundangan (cth. Akta Ombudsman), manakala yang lain boleh dimulakan serta-merta jika ada kemahuan politik (cth. mengukuhkan jawatankuasa pilihan khas parlimen). Topik-topik ini bukan baharu dan oleh itu hanya memerlukan lebih banyak dorongan untuk pelaksanaan. Kami berharap agar kerajaan mengambil perhatian terhadap saranan ini dan menggariskan langkah-langkah pelaksanaannya. Walaupun tidak menyeluruh, cadangan ini memberikan asas kukuh yang cukup untuk wakil rakyat masa depan memperkasakan diri untuk melaksanakan tugas mereka dengan berkesan dan diberi layanan sama rata oleh kerajaan yang memerintah tanpa mengira fahaman politik, yang merupakan pertimbangan penting memandangkan keadaan politik yang tidak stabil sepanjang dua tahun lalu yang berkemungkinan akan berlarutan untuk beberapa lama.